

३२. प्रयोगांती स्वतःचे मत स्पष्ट शब्दात निष्कार्षासह सांगतो.
३३. स्वतः प्रयोग करतो व कृती व अनुमान लिहितो.
३४. प्रयोगाची रचना केलेली प्रमाणबद्ध आकृती काढतो.
३५. पाठ्याभागातील दिलेल्या आकृतीचे योग्य मुद्द्यासह वर्णन सांगतो.
३६. दिलेल्या घटनेसंदर्भात स्वतःचा अनुभव सांगतो.
३७. सुचलेल्या घटनेमागील अचूक व नेमके करणे सांगतो.
३८. सुचलेल्या घटनेमागील अचूक व योग्य करणे शोधून सांगतो.
३९. दिलेल्या घटनेसंदर्भात स्वतःचा अनुभव उदाहरणासह सांगतो.
४०. छोटी छोटी तंत्रे, गाडी, बाहुली आदि स्वतःच दुरुस्त करतो.
४१. सार्वजनिक ठिकाणांची काळजी कशी घ्यावी सांगतो.
४२. नकाशा कुतूहलाने बघतो व गावांची नावे शोधतो.
४३. सहलीच्या नियोजनासाठी नकाशाचा वापर करतो.
४४. नकाशा पाहतो व योग्य स्वरूपात माहिती देतो.
४५. नकाशा पाहतो व अचूक शब्दात वर्णनासह माहिती देतो.
४६. सुचविलेले भाग नकाशात अचूकपणे दाखवून रंगवितो.
४७. सुचविलेले भाग नकाशात अचूक व जलद गतीने रंगवितो.
४८. प्रश्न लक्षपूर्वक ऐकतो योग्य व अचूक उत्तरे देतो.
४९. भौगोलिक परिस्थिती व लोकजीवन याबाबत माहिती देतो.
५०. विविध भूरपे व जलरपे इ. बाबत माहिती अद्यावत ठेवतो.
- अडथळ्याच्या नोंदी**
१. केलेली कृतीचा क्रम सांगता येत नाही.
 २. केलेली कृतीचा क्रम सांगतांना क्रम मागे पुढे करतो.
 ३. विचारलेल्या प्रश्नांची चुकीची उत्तरे देतो.
 ४. निष्काळजीपणे हाताळतो.
 ५. नकाशा वाचन करता येत नाही.
 ६. नकाशात दिशा दाखविता येत नाही.
 ७. नकाशा चुकीच्या पद्धतीने वाचतो.
 ८. सार्वजनिक ठिकाणी बेपर्वाईने वागतो.
 ९. कोणत्याही गोष्टीचे कारण जाणून घेत नाही.
 १०. जानेद्रीयांची स्वच्छता ठेवीत नाही.
 ११. विज्ञान प्रयोग करतांना खूपच घाबरतो.
१२. अंधश्रद्धेवर पटकन विश्वास ठेवतो.
१३. केव्हा काय करावे समाजात नाही.
१४. जानेद्रीयांची निगा घेत नाही.
१५. आकृती पाहून प्रयोगाचे नाव चुकीचे सांगतो.
१६. प्रयोगांती स्वतःचे मत सांगता येत नाही.
१७. प्रयोगाचे साहित्य पाहून प्रयोगाचे नाव सांगता येत नाही.
१८. विविध भौगोलिक स्थितीबाबत माहिती नाही.
१९. लोकजीवन व भौगोलिक परिस्थिती बाबत समागता येत नाही.
२०. ऐतिहासिक स्थळांची काळजी घेत नाही.
२१. नागरिक म्हणून स्वतः जबाबदारी वागत नाही.
२२. पुरातन वस्तूकडे पाहण्याचा दृष्टीकोन वाईट आहे.
२३. सुचविलेल्या विषयासंदर्भात माहिती चुकीची सांगतो.
२४. नकाशा पाहतो परंतु माहिती चुकीची सांगतो.
२५. सुचविलेली घटना सांगता येत नाही.
२६. सुचविलेले भाग नकाशात दाखवता येत नाहीत.
२७. सुचविलेल्या भागाचा नकाशा काढता येत नाही.
२८. सुचविलेल्या वस्तूच्या प्रतीकृती बनवत नाही.
२९. सुचविलेल्या घटनेमागील करणे चुकीची सांगतो.
३०. दिलेल्या घटनेसंदर्भात अनुभव नाही असेच म्हणतो.
३१. सुचविलेल्या विषयासंदर्भात माहिती सांगता येत नाही.
३२. दिलेल्या प्रयोगासाठीचे साहित्य हाताळतांना साहित्य
३३. स्वतः प्रयोग करतो परंतु अनुमान लिहिता येत नाही.
३४. प्रयोगाची रचना केलेली आकृती काढता येत नाही.
३५. प्रायोगिक साहित्याची मांडणी कशी करावी समाजात नाही.
३६. प्रायोगिक साहित्याची मांडणी चुकीच्या पद्धतीने करतो.
३७. सुचविलेले प्रयोग करतांना प्रयोगाची कृती चुकवितो.
३८. प्रयोगाची रचना केलेली आकृती काढता येत नाही.
३९. परिसरातील सजीवांची माहिती नाही.
४०. जादूटोणा, मांत्रिक याबाबीकडे जास्त आकर्षित होतो.